План практичного заняття

з міграційного права

для студентів 3-го курсу

ТЕМА 1

ВСТУП ДО МІГРАЦІЙНОГО ПРАВА

Основні питання

1. Поняття та види міграції населення
2. Свобода пересування та її обмеження
3. Державний кордон України та межі адміністративно-територіальних одиниць
4. Значення громадянства для міграційного права
5. Історичні витоки міграційного права

Додаткові контрольні питання

1. У чому полягає відмінність між зовнішньою та внутрішньою міграцією населення?
2. Вкажіть основні мотиви міграції в сучасному світі.
3. Які чинні нормативно-правові акти України гарантують свободу пересування?
4. Які обмеження свободи пересування встановлені законодавством України?
5. Після досягнення якого віку фізична особа має право на вільний самостійний виїзд за межі України?
6. Дайте визначення поняття місця перебування фізичної особи.
7. Дайте визначення поняття Державного кордону України.
8. Які органи публічної влади здійснюють охорону Державного кордону України?
9. Розкрийте співвідношення понять мобільності та міграції населення.
10. Розкрийте співвідношення понять демаркації та делімітації кордону.
11. Вкажіть умови прийняття до громадянства України.
12. Вкажіть підстави втрати громадянства України.
13. У чому полягає значення громадянства для міграційного права?
14. Чому жодна з конституцій Української РСР не визнала свободи пересування?

Задача

С. набув громадянство України внаслідок прийняття до громадянства. При поданні документів він вказав у декларації про те, що не має громадянства іншої держави. Згодом було виявлено, що С. на час подання згаданої декларації був громадянином Пакистану.

Які правові наслідки виявлення такого факту? Чи це може бути підставою для втрати С. громадянства України? У чому полягає процедура втрати громадянства України? Які суб'єкти беруть участь у ній?

Законодавство для вивчення теми

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996 – № 30. – Ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
3. Земельний кодекс України від 25.10.2002 № 2768-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
5. Про громадянство України: закон України від 18 січня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 75.
6. Про державний кордон України: закон України від 4 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 2. – Ст. 5.
7. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 1. – Ст. 1.
8. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: закон України від 15 квітня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 26. – Ст. 892.
9. Про зовнішню трудову міграцію: закон України від 5 листопада 2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 49-50. – Ст. 463.
10. Про імміграцію: закон України від 7 червня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 41. – Ст. 197.
11. Про місцеве самоврядування в Україні : закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.

12. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: закон України від 21 січня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 18. – Ст. 101.

13. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: закон України від 22 вересня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – Ст. 179.

14. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання: закон України від 11 грудня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 15. – Ст. 232.

15. Питання організації виконання Закону України «Про громадянство України»: указ Президента України від 27 березня 2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215/2001/paran2#n2

16. Про межі та перелік районів, міст, селищ і сіл, частин їх територій, тимчасово окупованих у Донецькій і Луганській областях: указ Президента України від 7 лютого 2019 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/2019

Рекомендована література

1. Бакаєв О. В. Міграція / О. В. Бакаєв, Ю. І. Римаренко // Юридична енциклопедія: в 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. – Том 3: К-М. – К.: Укр. Енцикл., 2001. – С. 641–642.
2. Бедрій М. М. Державний кордон України та межі адміністративно-територіальних одиниць: міграційно-правовий аспект / М. М. Бедрій // Актуальні питання правової теорії та юридичної практики: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 7-8 серпня 2020 р.). – Одеса: Причорноморська фундація права, 2020. – С. 40–43.
3. Бедрій Р. Конституційно-правові основи громадянства України / Руслан Бедрій. – Львів: ЛьвДУВС, 2006. – 164 с.
4. Березенко В. В. Законодавче регулювання захисту та охорони Державного кордону України: універсалізація норм міжнародного і національного права / В. В. Березенко // Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. – 2016. – № 7. – С. 95–101.
5. Біль М. М. Мобільність населення: теоретична сутність і видова різноманітність / М. М. Біль // Економіка і суспільство. – 2016. – Вип. 7. – С. 645–652.

6. Бортник Н. П. Міграціологія як наука про кількісно-якісні показники міграції населення / Н. П. Бортник, Н. С. Мороз // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. – 2016. – № 850. – С. 9–15.
7. Голубка І. І. Право на свободу пересування: окремі теоретико-правові аспекти // І. І. Голубка // Порівняльно-аналітичне право. – 2015. – № 5. – С. 58–61. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.pap.in.ua/5_2015/18.pdf.
8. Дмитрук Б. П. Еміграційні процеси в Україні: мотивації, тенденції та наслідки для країни / Б. П. Дмитрук, І. Б. Чудаєва // Економіка та держава. – 2018. – № 1. – С. 4–10.
9. Іванова А. Ю. Проблеми міграційної політики в законодавстві українських держав початку ХХ ст. / А. Ю. Іванова // Міграційні процеси в Україні і світі: історико-юридичні аспекти : Матер. XIV Міжнар. істор.-правової конф. 4-7 вересня 2005 р., м. Балаклава. – Сімферополь, 2006. – С. 118–123.
10. Казмірчук В. М. Державний кордон України / В. М. Казмірчук // Юридична енциклопедія: в 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. – Том 2: Д-Й. – К.: Укр. Енцикл., 1999. – С. 138–139.
11. Капітан В. О. Особливості зовнішньої і внутрішньої міграції в Україні та у Львівській області / В. О. Капітан // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. – 2013. – Вип. 3 (101). – С. 348–354.
12. Кондратьєв Я. Ю. Основи міграцієзнавства / Я. Ю. Кондратьєв, Ю. І. Римаренко, В. І. Олефір. – К.: Ін-т держави та права ім. В. М. Корецького НАН України, 2000. – 414 с.
13. Міграційне право України / за ред. С. М. Гусарова. – Харків, 2016. – 296 с.
14. Міграція в Україні: цифри і факти / Упор. О. Малиновська. – К.: Представництво МОМ в Україні, 2016. – 32 с.
15. Пасісниченко В. Виклики сучасної міграції: традиції та нові аспекти дослідження / Віктор Пасісниченко // Міграція і толерантність в Україні / за ред. Я. Пилинського. – К.: Стилос, 2007. – С. 9–20.
16. Побулавець Н. Л. Концептуальні підходи до дефініцій поняття «міграція» / Н. Л. Побулавець // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. – 2014. – № 1(7). – С. 373–377.
17. Приватне життя і поліція. Концептуальні підходи. Теорія та практика / відп. ред. Ю. І. Римаренко. – К.: КНТ, 2006. – 740 с.

18. Римаренко Ю. І. Міжнародне міграційне право / Ю. І. Римаренко. – К., 2007. – 640 с.
19. Ровенчак О. Визначення та класифікації міграцій: наближення до операційних понять / О. Ровенчак // Політичний менеджмент. – 2006. – № 2. – С. 127–139.
20. Ровенчак О. А. Міжнародна міграція: теорія та практика / О. А. Ровенчак, В. В. Володько. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. – 412 с.
21. Садова У. Проблеми трудової та освітньої міграції у фокусі інтересів вищої школи, влади і бізнесу [Електронний ресурс] / У. Садова, О. Гринькевич. – Режим доступу: https://science.lpnu.ua/sites/default/files/news/2018/10178/attachments/demos_seminar-26_07_18.pdf.
22. Тиндик Н. П. Світовий міграційний процес: теорія, практика, державне регулювання / Н. П. Тиндик. – К., 2006. – 532 с.
23. Фігель Ю. О. Теоретико-правові аспекти правомірного обмеження свободи пересування та вільного вибору місця проживання / Ю. О. Фігель // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. – 2016. – № 845. – С. 434–438.
24. Чехович С. Б. Елементарний курс міграційного права України / С. Б. Чехович. – К.: МАУП, 2004. – 216 с.
25. Шейбут В. В. Сучасна державна міграційна політика в Україні / В. В. Шейбут // Наше право. – 2014. – № 3. – С. 49–53.